

HUNGARIAN / HONGROIS / HÚNGARO A1

Standard Level / Niveau Moyen (Option Moyenne) / Nivel Medio

Thursday 13 May 1999 (afternoon)/Jeudi 13 mai 1999 (après-midi)/Jueves 13 de mayo de 1999 (tarde)

Paper / Épreuve / Prueba 1

3h

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Do NOT open this examination paper until instructed to do so.

This paper consists of two sections, Section A and Section B.

Answer BOTH Section A AND Section B.

Section A: Write a commentary on ONE passage. Include in your commentary answers to ALL the questions set.

Section B: Answer ONE essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

NE PAS OUVRIR cette épreuve avant d'y être autorisé.

Cette épreuve comporte deux sections, la Section A et la Section B.

Répondre ET à la Section A ET à la Section B.

Section A: Écrire un commentaire sur UN passage. Votre commentaire doit traiter TOUTES les questions posées.

Section B: Traiter UN sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres); les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS CANDIDATOS

NO ABRA esta prueba hasta que se lo autoricen.

En esta prueba hay dos secciones: la Sección A y la Sección B.

Conteste las dos secciones, A y B.

Sección A: Escriba un comentario sobre UNO de los fragmentos. Debe incluir en su comentario respuestas a TODAS las preguntas de orientación.

Sección B: Elija UN tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

"A" RÉSZ

Kommentálja az alábbi szövegek egyikét!

1. a)

ÖREGEMBER

Minden vasárnap délben elment az öregember ebédelni színművésznő leányához a Cselényi utcába.

Elcsuszogott a kapualjban, feljött egypár lépcsőn, megállott a liftnél, csengetett, és várta a házfelügyelőnét szeretettel. Már mosolygott is, amint meglátta, s egész közel
5 jött hozzá, egész közel hajolt az arcába, a nedves orrával kis ócska bajusza fölött.

- Megyek a leányomhoz ebédelni - mondta.

- Biztos jó ebéd van - felelte a hölgy.

- Biztos - mondta az öregember - , mindig jó ebéd szokott lenni. Mindig
10 vasárnap szoktam jönni ebédelni - mondta. - A liftért nem fizetek - tette hozzá - ,
majd a leányom megadja - magyarázta.

- Jó az, ha valakinek ilyen derék leánya van ! - mondta a házfelügyelőné.

- Bizony, az jó ! - felelte az öregember.

Azzal, még egyszer, eredménytelenül, megtörölte az orrát egy piros kendővel,
15 kiszállott a liftből, s megindult a folyosó irányában. Még csoszogott egypár lépést a
botjára támaszkodva, s benyitott a konyhaajtón. Alatta az udvar mélye a vasárnap
csendjébe merült.

Leült egy székre, a konyhaasztal mellett, és várt. A botját maga mögött, a szék
támlájához támasztotta. Ahogy így ült és vart és nézett, és a színművésznő máltai
20 pincsijét is üdvözölte, aki farkcsóválva szaladt ki hozzá a konyhába, ahogy így ült és
várt és nézett, és a kiskutya fejét simogatta, lehetett érezni benne azt a békes lelkű
öregembert, akit nehéz közéleti kérdések nem bántanak. Aki a mai súlyos időkben és
kuszált életben nem tartja a kezét a világ ütőerén. Kis száraz öregember a nedves
orra dacára, a máltai pinccsel kívánta hangsúlyozni a házhoz való minden hűségét és
ragaszkodását. A máltai pinccsel, akit túlzott érdeklődéssel, barátsággal és szeretettel
25 addig-addig nyomkodott a füle tövében és a hátgerincén, hogy végül is, kis mérges
állat, hirtelen ráfordult, s szaladt vissza úrnőjéhez felborzolt szőrzetével.

Akkor, sűrű pislogatásokkal, a szakácsnét figyelte. S mikor ez jött feléje, igazi
kövér nő, a két meztelen karjával, s elébe tett, párolgó illatokkal, egy tányér levest az
asztalra, hirtelen feléje nyúlt, a meztelen karja felé, és reszketeg kezével végigsiklott
30 a duzzadó bőrfelületen.

- Jaj, Istenem - mondta - , milyen szép is az élet ! Még az olyan öregembernek
is, mint én, milyen szép is az élet ! Csak az én boldogult feleségemnek volt ilyen két
kövér karja, mint magának van.

- Tessék ebédelni - felelte a szakácsné.

35 - Azt nekem nem kell mondani - szólott az öregember.

Akkor, az asztal fölé hajolva, a tányér fölé hajolva, előbb hosszan szagolt a
nedves orrával, aztán sóhajtozva, nekilátott, metodikus kanalazással, s magába szitta

a levest, olyan boldogan és szomján, olyan hangos szürcsölgetésekkel is, hogy az egész konyha visszhangzott bele. Aztán, apróra vagdalva, megkapta a sültet, a tésztát, sajtot is ! Egy fél pohár bort is felhajtott, s egy nagyot fújt utána.

- Még kapok feketét is? - kérdezte.

Azt is megitta, megtörölte az orrát, hátradőlt a székében, nézte a szakácsnét, és várt.

- Ki van most barátja a lányomnak? - kérdezte. - Biztosan jó ember, gazdag ember ! Csak meg tudja tartani sokáig ! Mert az a fő, megtartani egy ilyen jó barátot - tette hozzá filozofikusan.

Aztán egy más gondolatra tért.

- Jöhetnek a héten is ebédelni egyszer? Mit gondol, ugye, hogy jöhetnek? - kérdezte.

50 - Tőlem akár mindennap - felelte a szakácsné.

- Ó, Istenem, maga egy jó nő, egy igazi jó nő! - szólott az öregember. - Ha nem tudnám, hogy magának is van barátja, felajánlanám a szívemet ! - mondta és nevetett.

Úgy nevetett, hogy majdnem sírt.

Szomory Dezső *Öregember* (1936)

- Milyen társadalmi és családi kapcsolatokokról, függőségi viszonyról beszél a novella?
- Mi lehet a kutya szerepe az írásban?
- Milyen az öregember viszonya a lányához? Milyen eszközöket használ az író ennek bemutatására?

1. b)

A népek atyja

Istenkirály ki volt korlátlanabb, hatalmasabb?
Ő volt az út, az igazság, az élet, s főként a halál;
világa egyszerű, mint az orosz ruletté,
a piros golyó: azonosulás, a fekete: kivégzés . . .
5 Egy röpke emberöltő, s látni ledöntött szobrainak élő modelljét –
a kisművésű, bosszúálló, szorgos szervezősenit,
aki bicskával nyúlt bele egy működő óra szerkezetébe,
mert nem érte föl szívvel az eszmét, melynek nevében ölt.
Istenséghez isteni képzelőerő kell,
10 a kemény stratégia mellé egy csipet költészet is –
lélek és lelkiismeret nem csak szívárványos szavak,
a hazugság előbb-utóbb kirohad a szilárdnak szánt kötőanyagból,
s a sírkőfaragó idő tüzkölve vési be a nemrég még rettegett cár nevét
Xerxész és Al Capone neve mellé, a közös emlékezetbe.

Orbán Ottó *A népek atyja* (1992)

- Mi a vers műfaja, s miért?
- Milyen történelmi tapasztalat áll a vers mögött? Kit takar a cím?
- Milyen költői eszközöket használ a költő az Isten és a "cár" összehasonlítására?
- A magyar vers történetében többször találkozott a zsarnok ellen írt verssel. Ha tud, hivatkozzon más versekkel való hasonlóságra vagy eltérésre!

"B" RÉSZ

Írjon egy esszét a következő témák egyikéről. Az esszét e szakaszban a 3. részben tanulmányozott művek közül legalább kettőre kell alapoznia. Más művekre való hivatkozás megengedhető, de ne ez alkossa válaszának lényegét.

A kezdetek: a 13-15. századi irodalom és költészet

2. Vagy

- a) Mit tud elmondani az első magyar nyelven írt szépirodalmi művek tárgyválasztásáról? Milyen világirodalmi analógiákat vagy eltéréseket tudna idehozni?
- b) Az olvasott művek alapján elemezze, milyen stílusesszékkel éltek a középkori írók!

Az epikus költészet

3. Vagy

- a) Mennyiben határozza meg a történelem az epikus költészetet? Válaszában legalább két műre hivatkozzon!
- b) Mutassa be, miként fejlődött az epikai stílus és tárgyválasztás az évszázadok folyamán!

A történelmi regény

4. Vagy

- a) Mi a társadalmi alapja a történelmi regény reformkori fejlődésének?
- b) Mivel magyarázza a magyar történelmi regények tárgyválasztását?

A társadalmi regény

5.*Vagy*

- a) A történet elbeszélése mellett a társadalmi regények éles társadalomkritikát is tartalmaznak. Milyen eszközökkel fejezik ki ezt az írók?
- b) Vonjon párhuzamot a társadalmi regényben megfogalmazott probléma és az író korának problémái között. Milyen eszközöket használ az író a problémák élesebbé tételére és miért?

A novella

6.*Vagy*

- a) Mik a jó novella kellékei? Bizonyítsa elemzéssel állítását úgy, hogy legalább két novellára hivatkozik!
- b) Milyen tárgyról születnek általában novellák? Indoklásában legalább két novellatípusra hivatkozzon!

A memoár-irodalom

7.*Vagy*

- a) Tekintse át, milyen történelmi-társadalmi fordulatok mentén születtek a kiemelkedő személyiségek memoárjai! Elemezze is ezeket a művek alapján!
 - b) Mennyiben játszik szerepet a memoárok motívumai között az őszinteség és az öniség?
-